

Valtuutettu Jan Lindströmin ym. valtuustoaloite kehittävän harrastuksen löytämiseksi kaikille lapsille ja nuorille

674/00.07.01/2018

Kaupunginvaltuusto 17.10.2016 § 87

Valtuutettu Jan Lindström luki ja jätti valtuuston kokouksessa seuraavan 26 valtuutetun allekirjoittaman aloitekirjelmän:

"Naantalissa on monia seuroja ja yhdistyksiä, jotka tarjoavat monipuolisia mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa, musiikkia, kuvataidetta ja monia muita hyviä nuoria kehittäviä ja kasvamista tukevia harrastuksia.

Valitettavasti kaikki lapset eivät kuitenkaan hakeudu näihin ja siksi meidän tulee ohjata asiaa niillä keinoilla, jotka meillä ovat käytössämme, eli rahoituksella ja velvoitteilla.

Paras tapa systemaattisesti esitellä ja totuttaa lapset erilaisiin harrastuksiin olisi koulun yhteydessä, esim. liikunta- tai muilla ainetunneilla tai miksei myös aamu- tai iltapäiväkerhojen yhteydessä. Koulujen yhteydessä tapahtuva harrastustoimintaan osallistuminen voisi luoda pohjaa myöhemmälle aktiiviselle harrastustoiminnalle, joka olisi erinomaista ennaltaehkäisevää toimintaa ja jolla ehkäistäisiin myöhempiä sosiaalisia, henkisiä ja fyysisiä ongelmia edullisella ja kattavalla tavalla.

Toinen todettu ongelma on matalan kynnyksen harrastustoiminta, jolle tulisi varata erikseen kohdennettava määräraha, jotta seuroilla ja yhdistyksillä olisi mahdollisuus lisätä toimintaansa ja hankkia niihin vastuuhenkilöt.

Samalla tehostettaisiin kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyötä ja kommunikointia.

Vapaa-aika- ja kulttuuritoimen tulisi valmistella tällainen malli yhdessä Seuraparlamentin, Kulttuurifoorumin ja muiden toimijoiden kanssa.

Aloite

Kaikille naantalilaisille alakouluikäisille lapsille tulisi esitellä erilaiset naantalilaiset harrastusmahdollisuudet koulu- tai aamua- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä tai iltaisin erikseen soveltavalla tavalla, jotta lapsi voisi niistä löytää itselleen sopivan ja kehittävän harrastuksen.

Seuroja ja yhdistyksiä tulisi kannustaa järjestämään nämä harrastustoimintojen esittelyt avustuksia ja maksuttomia har-

rastustiloja vastaan.

Avustusmäärää voisi samalla harkita nostettavaksi ja kaupungin puolelta tulisi osoittaa toimintaan avustavat resurssit.

Jotta yhä useampi naantalilainen lapsi ja nuori löytäisi oman harrastuksen ja voisi siinä pysyä, pyytää kaupunki naantalilaisilta seuroilta ja yhdistyksiltä ideoita siitä, miten matalan kynnyksen harrastetoimintaa saataisiin lisää Naantaliin. Samalla seuroilta pyydetään arviota siitä, millaisia lisäresursseja tällaisen toiminnan pyörittäminen vaatisi."

KAUPUNGINVALTUUSTO:

Valtuustoaloite merkittiin vastaanotetuksi.

Kaupunginhallitus 24.10.2016 § 344

KAUPUNGINJOHTAJA:

Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen sivistysvirastolle valmisteltavaksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten.

KAUPUNGINHALLITUS:

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 22.10.2018 § 351

Vapaa-aikatoimen sihteeri Maija Puolakanaho:

Valtuustoaloitteesta keskusteltiin seuraparlamentissa ja kulttuurifoorumilla. Lisäksi naantalilaisilta lapsi- ja nuorisotyöhön erikoistuneilta yhdistyksiltä pyydettiin kirjallisia vastauksia aloitteen pohjalta seuraaviin kysymyksiin:

- Järjestääkö oma yhdistyksenne toimintaa lapsille ja nuorille?
- Miten harrastustoimintaa voisi teistä edistää? Mitä resursseja tarvittaisiin?

Nuorisoparlamentti ja lautakunnat

Nuorisovaltuuston tehtävänä on kehittää Naantalia nuorten näkökulmasta ja tuoda nuorten ääni kuuluviin. Nuorisovaltuuston edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus vapaa-aika- ja kulttuurilautakuntien kokouksissa. Talousarvioasioita käsittelevissä kokouksessa nuorisovaltuusto on edustettuna myös koulutuslautakunnassa. Näin nuorilla on mahdollisuus mm. avustusten kautta vaikuttaa osaltaan siihen, millaista harrastustoimintaa ja millaisia tapahtumia järjestetään.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut tarjoaa kaupungin koululaisille ja päiväkotikäisille kulttuuriohjelmia kouluvuoden aikana, esimerkiksi teatterinäytöksiä, sanataidepa-

joja ja erilaisiin hankkeisiin liittyviä taiteilijavierailuja. Naantalin koulujen Kulttuuriväylä-nimiseen kulttuurisuunnitelmaan on myös sisällytetty eri kulttuurin aloja varhaiskasvatukseen ja koko peruskoulun ajaksi. Naantalin museo tekee jokaisen näyttelyn yhteyteen koululaisohjelmaa, jota luokat käyvät läpi museovierailujensa yhteydessä. Kaikkien näiden toimintojen tausta-ajatuksena on sekä tarjota kulttuurikokemuksia tasapuolisesti kaikille että herättää lasten ja nuorten mielenkiinto mahdollisiin harrastuksiin kulttuurin parissa.

Kulttuuripalvelut tukee yhdistysten toimintaa vuosittaisin avustuksin, palvelusopimuksin sekä markkinointiyhteistyöllä. Kulttuurilautakunta jakaa perus- ja kohdeavustuksia kerran vuodessa. Yhdistyksille jaettavan avustussuorituksen määrärahat suuruus on useamman vuoden ollut kulttuurilautakunnan osalta 20 000 euroa. Kulttuurilautakunnan avustuksia saa vuosittain n. 20 yhdistystä. Kohdeavustusten yhtenä painopisteenä on lapsille ja nuorille suunnattu toiminta.

Yhdistyksille on tarjolla tiloja kouluissa ja/tai vapaa-aikataloissa. Lapsille ja nuorille suunnatussa toiminnassa tilat ovat suurimmalta osin maksuttomat.

Naantalin opisto

Opetus- ja kulttuuriministeriö on lähettänyt kouluille kyselyn, joka kartoittaa lasten toiveita harrastetuntien järjestämiseksi koulupäivän yhteydessä. Lapsille ja nuorille suunnatun taiteen ja kulttuurin saatavuuden parantamiseen on haettavissa kärkihankerahoitusta ministeriöltä. Viime vuoden kyselystä on olemassa vastauskooste, jonka perusteella Naantalin opisto on kiinnostunut tekemään kärkihankerahakemuksen ja toteuttamaan kuvataideopetusta harrastetunteina pilottikouluissa. Opisto on lähettänyt alakouluille tiedustelun halukkuudesta toimia pilottikouluna.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Naantalin aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on taata lapselle turvallinen aamu- ja iltapäivätoiminta, jossa lapsi voi myös harrastaa monipuolisesti. Ohjattua toimintaa on mm. kädentaidoissa, liikunnassa, musiikissa ja mediakasvatuksessa. Perusajatuksena on, ettei lapsen enää iltapäivätoiminnan jälkeen tarvitsisi lähteä harrastamaan. Toimintasuunnitelma työstetään yhdessä ohjaajien kanssa ja sen hyväksyy vuosittain koulutuslautakunta. Myös lapsilta ja heidän vanhemmiltaan pyydetään lukuvuoden alussa mielipiteitä toiminnan sisältöön.

Nuorisotoimi

Nuorisotoimessa matalan kynnyksen harrastustoimintaa ovat alakoulujen kaverikerhot, kokkikerho, erä- ja kalastuskerho sekä Rymättylässä alakoululaisten avoimet ovet -iltapäivä nuorisotalolla. Yläkouluissa nuorisotoimi tekee yhteistyötä koulujen kanssa järjestämällä mm. Elämää Enemmän -kerhotoimintaa. Kerhotoiminta on maksutonta.

Nuorisotoimi ja liikuntatoimi tiedottaa toiminnoistaan kaupungin verkkosivuilla, Nastassa, saaristotiedotteissa sekä kouluissa jaettavilla tiedotteilla. Tämän lisäksi yläkouluissa Vertaistiedottajat (Vertit) tiedottavat vapaa-ajan tapah-

tumista.

Liikuntapalvelut

Naantalin kaupungin liikuntapalveluiden tavoitteena on järjestää matalan kynnyksen liikuntatoimintaa kaikissa alakouluissa joko itse tai yhteistyössä seurojen kanssa. Koulupäivien jälkeiset monipuoliset liikuntakerhot järjestetään seurojen yhteistyönä sekä koulujen tiloissa että muissa kaupungin tai seurojen liikuntapaikoissa. Harrastusryhmät ovat viikoittaista toimintaa syyskuusta toukokuuhun. Tulevaisuudessa toiminnan määrää voidaan lisätä jatkamalla ja kehittämällä yhteistyötä seurojen kanssa.

Vapaa-aikalautakunta tukee vuosittain liikunta ja nuorisojärjestöjä avustuksin. Avustusmuotoja ovat kohdeavustus, perusavustus ja ohjaajapalkkiot.

Liikuntapalvelut tukee naantalilaisten urheiluseurojen mahdollisuuksia järjestää harrastustoimintaa lapsille ja nuorille tarjoamalla maksuttomia liikuntatiloja alle 20-vuotiaiden toimintaan.

Jäähalleissa on maksuttomia, kaikille avoimia luisteluvuoroja kuusi kertaa viikossa. Lisäksi koululaisten loma-aikoina järjestetään paljon maksuttomia, avoimia toimintoja Naantalin liikuntapaikoilla sekä keskustassa että saaristossa. Lisäksi järjestetään maksullista toimintaa, kuten leiritoimintaa ja erilaisia matkoja.

Seuraparlamentti

Naantalin seuraparlamentti jätti joulukuussa yhteisen seuratukihakemuksen opetus- ja kulttuuriministeriölle. Seuratukihakemusta hallinnoi Liikunta-seura Naantali ry ja mukana ovat Merimaskun Ahto ry, Aurinko Golf ry, SB Naantali ry, Liikuntaseura Naantali ry, VG-62 ry, Rymättylän Soihtu ry, NaKo ry, Naantalin Voimistelijat ry, Naantalin purjehdusseura ry sekä Naantalin Taekwondo ry. Yhteishankkeen tavoitteena on lisätä naantalilaisten lasten ja nuorten harrastamismahdollisuuksia ja edistää uusia yhteistyötapoja.

Hankkeelle perustetaan viisihenkinen ohjausryhmä, jonka tehtäviin kuuluu hankkeen etenemisen seuranta ja arviointi sekä talouden hallinnointi. Ohjausryhmän tehtävänä on myös yhteydenpito seuroihin ja kaupunkiin. Hankkekoordinaattorin tehtäviin kuuluu yhteydenpito seuroihin ja kouluihin ja niiden välillä. Lisäksi hän vastaa toiminnan suunnittelusta ja organisoinnista.

Liikuntaseurat

Liikuntaseuroissa yhteistyö nähdään keskeisenä edellytyksenä matalan kynnyksen liikuntatoiminnan järjestämiselle. Liikuntapalveluiden ja seurojen yhteistyönä toteutettavat liikuntakerhot nähtiin hyvänä ja toimivana esimerkkinä matalan kynnyksen liikuntatoiminnasta. Ehdotettiin, että tätä ideaa kehitettäisiin edelleen. Monet seurat järjestävät myös omatoimisesti erilaisia matalan kynnyksen harrastusryhmiä.

Toiminnan laajentamisen katsottiin vaativan lisäresursseja ohjaajapalkkioiden muodossa, sillä vapaaehtoisten ohjaajien saaminen koettiin seuroissa

haastavaksi. Tavallisissa joukkueissa valmentajina toimivat usein lasten vanhemmat, jotka tekevät ohjaajatyötä talkoohengellä.

Seuroissa arveltiin, että matalan kynnyksen liikuntakerhoille olisi kysyntää iltapäivisin heti koulupäivien jälkeen. Tällä hetkellä liikuntakerhoja järjestetään pääsääntöisesti klo 16–17. Päiväaikaan järjestettävä toiminta vaatisi kuitenkin lisää valmentajaresursseja, sillä seurojen vapaaehtoisista lähes kaikki ovat päivätoimissa. Nykyisillä resursseilla päivätoiminnan ei katsottu olevan mahdollista.

Ilta-aikaan järjestettävän harrastustoiminnan haasteena nähtiin se, ettei tälläkään hetkellä salivuoroja riitä kaikille halukkaille. Seurat kokivat liikuntatilat toimiviksi, mutta toivoivat lisää salivuoroja, jotta uusien harrasteryhmien järjestäminen olisi mahdollista.

Liikuntaseuroissa on kuultu erityisesti yläkouluikäisten toive matalan kynnyksen liikuntakerhoista, joissa taitotason ei tarvitse olla korkea. Kysyntää vähemmän kilpailuhenkisille ryhmille on myös muissa ikäryhmissä. Seuroissa on huomattu, että mikäli aloitteleva lapsi tai nuori joutuu heti kovatoiseen ryhmään, on todennäköistä, ettei tämä jatka ryhmässä. Matalan kynnyksen toiminnan ulkopuolelle tulisi seurojen mukaan rajata seuroissa tai joukkueissa jo pelaavat lapset ja nuoret. Matalan kynnyksen ryhmiin osallistujissa on todennäköisesti myös sellaisia lapsia ja nuoria, jotka eivät syystä tai toisesta pysty osallistumaan kilparyhmiin. Tällöin on tärkeää pystyä takaamaan turvallinen ja suvaitseva ilmapiiri.

Liikuntaseurat pitivät tärkeänä myös sitä, että matalan kynnyksen ryhmät pidetään maksuttomina. Jotta tämä olisi mahdollista, on käytössä oltava ohjaajapalkkioiden lisäksi resursseja myös osallistujien avustamiseen mahdollisissa välinehankinnoissa.

Resursseja ja osaamista toivottiin erityisesti toiminnasta tiedottamiseen. Osa seuroista koki, että toiminnan edistäminen edellyttäisi koordinaattorin palkkaamista, joka vastaisi toiminnasta tiedottamisesta. Seuroilla ei tällä hetkellä ole resursseja koordinaattorin palkkaamiseen. Ehdotettiin, että kaupungin verkkosivuille tehdään ns. matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksien kalenteri, johon kootaan kaikki lähialueen harrastusmahdollisuudet. Seuroissa oltiin myös halukkaita jalkautumaan kouluihin, jotta lapsille ja nuorille olisi mahdollista kertoa harrastusmahdollisuuksista ja järjestää laji-esittelyjä.

Liikuntaseurojen vastauksia on liitteenä.

LIITE B7, KH 22.10.2018

Kulttuurifoorumi

Kulttuurifoorumilla todettiin, että yhdistysten lapsille ja nuorille järjestämää harrastustoimintaa on, mutta tietoa siitä on vaikea löytää. Kulttuuriyhdistykset toivoivat Nasta-lehteen harrasteaukeamaa, jossa esiteltäisiin naantalaisten yhdistysten erityisesti lapsille ja nuorille järjestämää harrastustoimintaa.

Ehdotettiin myös, että yhdistykset voisivat käydä kunkin lukuvuoden alussa esittelemässä toimintaansa kouluissa. Kulttuuriyhdistykset olivat yhtä mieltä siitä, että näin tavoitetaan parhaiten ne nuoret, joilla on korkea kynnys osallistua esimerkiksi koulun ulkopuolella järjestettäville harrastemessuille. Sivistysviraston johtoryhmässä keskusteltiin kulttuurifoorumilta tulleesta toiveesta ja todettiin, että esittelyjä on mahdollista sovitella kouluilla nykyisin joka lukuvuosi järjestettävien teemapäivien sisällöksi.

Kulttuuriyhdistysten mukaan saaristoalueilla on vaikea järjestää talviaikaan harrastustoimintaa. Keskeisenä ongelmana pidettiin tilojen riittämättömyyttä ja/tai puutteellisuutta. Kulttuuriyhdistyksillä olisi halukkuutta käyttää koulun tiloja enemmänkin nuorten harrastustoiminnan järjestämiseen. Yhdistysten mukaan harrastustoimintaa voitaisiin järjestää heti koulupäivän jälkeen, jolloin ohjaajiksi pääsevät yhdistyksissä aktiiviset eläkeläiset.

Keskusteltiin myös siitä, onko kaikille kouluille budjetoitu yhtä paljon rahaa kulttuuriin. Ongelmalliseksi koettiin se, että erityisesti saaristoalueiden kouluissa iso osa tästä rahasta kuluu matkoihin. Kanta-Naantalin koululaiset pystyvät pyörittämään tai kulkemaan jalan kulttuuritapahtumiin, jolloin varsinaiseen kulttuuriin jää enemmän rahaa. Ehdotettiin, että kouluissa kulttuuritoimintaan budjetoitu raha tulisi käyttää esimerkiksi pääsylippuihin, jolloin matkoista aiheutuvat kulut tulisi kattaa muista varoista. Kulttuuritapahtumia vietäisiin mielellään myös saariston kouluhin, mikäli matkakuluihin olisi mahdollista saada tukea.

Kulttuuriyhdistykset

Kulttuuriyhdistyksistä Pro Sinervo ry toimitti sivistysvirastoon kirjallisen vastauksen, joka on liitteenä.

LIITE A2, KH 22.10.2018

Jotta matalan kynnyksen harrastustoimintaa olisi mahdollista edistää, tarvitaan yhdistysten näkökulmasta:

- 1 lisää yhteistyötä kaupungin, yhdistysten ja koulujen välillä
- 2 lisää resursseja ohjaajapalkkioihin ja välinehankintoihin
- 3 ryhmiä, jotka ovat luonteeltaan vähemmän kilpailuhenkisiä ja jotka eivät edellytä korkeaa taitotasoa
- 4 lisää salivuoroja
- 5 mahdollisuus käyttää koulujen tiloja (erityisesti saaristoalueilla)
- 6 harrastusmahdollisuuksien esittelytilaisuuksia koulupäivien yhteydessä
- 7 apua toiminnasta tiedottamiseen ja toiminnan koordinointiin
- 8 velvoite, jonka mukaan kouluissa kulttuuritoimintaan budjetoitu raha tulisi käyttää esim. pääsylippuihin, ei toiminnasta aiheutuviin matkakuluihin
- 9 tukea matkakuluihin, jotta toimintaa ja tapahtumia on mahdollista

järjestää myös saaristoalueilla.

KAUPUNGINJOHTAJA:

Kaupunginhallitus

- merkitsee sivistyspalvelujen valtuutettu Jan Lindströmin ym. aloitteeseen antaman selvityksen tiedokseen ja saattaa sen valtuuston tietoon
- ehdottaa valtuustolle, että valtuutettu Jan Lindströmin ym. aloite merkitään loppuun käsitellyksi.

KAUPUNGINHALLITUS:

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.